

Elment a postakocsi

► RÓNA KATALIN ► FOTÓ: KANYÓ BÉLA

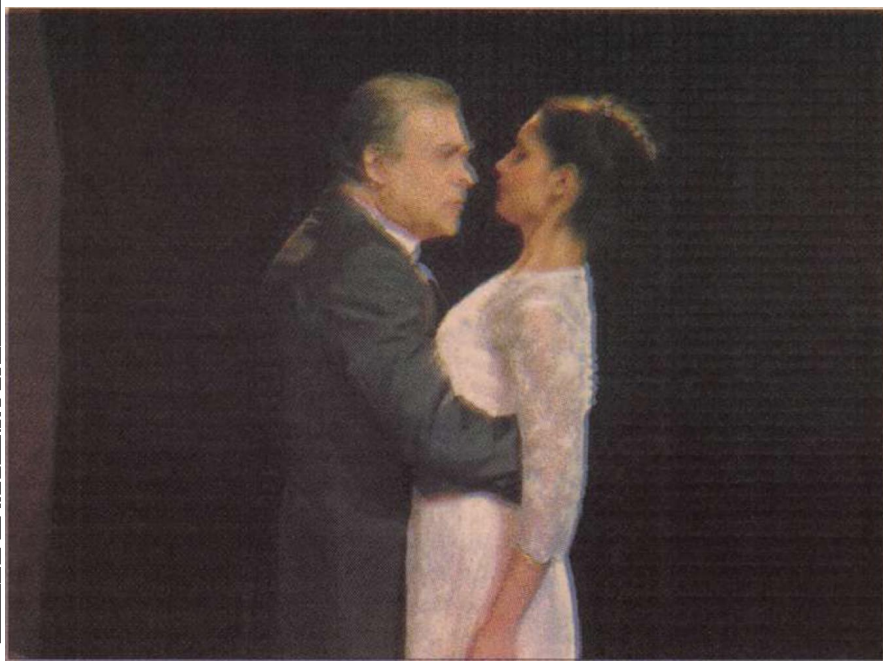
A nem is olyan régi színházi krónika legendás előadásról beszél. Arról a pillanatról, amikor a vörös postakocsi begördült a Vígszínház színpadára, s magával hozta a költészetet, a törékeny lírát és a tünékeny, varázslatos játékot. Egy előadást idéz, amely egyszerre szólt Krúdyról és koráról, a szerelemről és a csalódásról, valamint a színházról és a színészetéről.

Harmincöt esztendő telt el azóta. Sokat változott a világ és a színház is, de joggal gondolható: Krúdy Gyula színpadi költészete nem kophatott, érdemes újra műsorra tűzni, vállalni a kockázatot, lesznek, akik emlékeznek, akik összehasonlíthatnak, mások csak azért várnak sokat, mert hallottak a legendáról. Nos, a Vígszínház vállalta a kockázatot, azzal a hittel és bizalommal, hogy meg tudja mutatni, mai előadása, mai színészei is képesek arra, amit a megszépítő emlékezet elvár A vörös postakocsi előadásától.

Tudnunk kell, s egy pillanatra sem szabad elfeledni, hogy a drámaváltozatnak, Krúdy eredeti munkájának, igen csekély köze van a nagy regényhez, csupán némi halvány azonosság lelhető föl, no meg az itt is jelen lévő állandó főhősök, a jellegzetes, vissza-visszatérő Krúdy-figurák: a mágnás és játékos Alvinczi Eduárd; Rezeda Kázmér, a szerelmes hírlapíró; Steinné, a nyilvánosház asszonya; Sylvester, a titoknok. Krúdy darabját 1918-ban Ambrus Zoltán, a Nemzeti Színház igazgatója eltanácsolta. Kapás Dezső, a Vígszínház rendezője, a színpadi adaptációk érzékeny mestere 1968-ban fantáziát látott benne, s Radnóti Zsuzsa értő dramaturgiai közreműködésével átdolgozta. Részleteket emelt át Krúdy más írásából, így ellenpontozva a darab túlzott melankóliáját, melodramatikus hatását, megteremtve líra és irónia

egyensúlyának igazán krúdys hangulatát. Imígyen szakítja meg minduntalan a füredi Annabál álomképeit Sylvester titoknok és a nagytükű Unghonberky úr bölcsekedése, máskor Sylvester a földi szerelemről beszél Rezeda Kázmér sóvárgása közepette. S még sorolhatnánk a példákat, amelyek mind arról vallanak, Kapás pontosan látta: ahhoz, hogy ez a különös szerelmi háromszög megéljen a színpadon, játékos, frivol és reális ellenpontokat kell teremtenie. Mert a korosodó Alvinczi érzelme, a fiatal Esztella naiv rácsodálkozása a szerelemre, a világra, Rezeda csábító szenvedélye, meggondolatlan föllángolása, valóság és álom játéka, mindaz a tünékeny varázs, az a pillanatonkénti hangulatváltozás, amit az író papírra vetett, csakis a groteszk fénytörésben válhat igazzá.

Tordy Géza most képzelet és realitás kényes egyensúlyát igyekszik megteremteni a Vígszínház színpadán. Menczel Róbert színeket, fényeket, árnyakat, tükröződésekkel érzékletesen használó tiszta színpadképében. Gyarmathy Ágnes korokat, stílusokat a hatások kedvéért elegyítő ruháiban a színészek legjobb képességük szerint hozzák a Krúdy-alakokat. Pápai Erika Montmorency kisasszonya, Halász Judit Steinnéje, Barta Mária özvegy Bágyinéja, Tahi Tóth László Sylvestere, Vallai Péter Unghonberkyje valóság és abszurditás között terem pontos összhatást. Kamarás Ivánt Rezeda Kázmér alakjában megérinti a líra, hogy aztán eltaszítsa magától, majd egy percre mégis megértse: ami elmúlt már, soha nem hozható vissza. Halványabb, különösen a nehezen megszenvedett, kényszeredetten elszűrített végjátékban Danis Lídia e.h. (Esztella) és Lukács Sándor (Alvinczi) párosa. Ahogy az üres színpad szélén ülnek együtt, mégis magányosan, érezniük kell, a postakocsi örökre elment.

A magányos páros: Alvinczi (Lukács Sándor) és Esztella (Danis Lídia e.h.)